

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

ETI

ETIKA

Ispitna knjižica 1

ETI IK-1 D-S048

ETI.48.HR.R.K1.12

45234

12

Etika

Prazna stranica

ETI IK-1 D-S048

99

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **120** minuta bez stanke.

Zadatci su u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Upotrebjavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis.

Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.
Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 2 prazne.

Ako ste pogriješili u pisanju odgovora, ispravite ovako:

a) zadatak zatvorenoga tipa

Točno

Ispravak pogrešnog unosa

C

Prepisan točan odgovor

IK

Skraćeni potpis

Pogrešno

b) zadatak otvorenoga tipa

~~(Marko Marulić)~~

Petar Preradović

IK

Precrtan pogrešan odgovor u zagradama

Točan odgovor

Skraćeni potpis

ETI IK-1 D-S048

99

Etika

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

1. Kako se naziva ljudska sposobnost odabira i prihvaćanja moralnih vrednota?

- A. savjest
- B. inteligencija
- C. autoritarnost
- D. sugestivnost

- A.
- B.
- C.
- D.

2. Što od navedenoga podrazumijeva pojam moralne dvojbe?

- A. nagon
- B. pozitivno pravo
- C. postojanje najvišega dobra
- D. suprotstavljenost moralnih načela

- A.
- B.
- C.
- D.

3. Kako se naziva etičko učenje prema kojemu djelovanje treba težiti postignuću ugode?

- A. perfekcionizam
- B. deontologija
- C. hedonizam
- D. asketizam

- A.
- B.
- C.
- D.

4. Koja od navedenih tvrdnja odgovara utilitarističkoj etici?

- A. Dobro djelovanje propisano je zakonom.
- B. Dobro djelovanje očituje se korisnim učincima.
- C. Dobro djelovanje u ispunjenju je moralnih dužnosti.
- D. Dobro djelovanje rezultat je karakternih osobina čovjeka.

- A.
- B.
- C.
- D.

ETI IK-1 D-S048

01

Etika

<p>5. Kako se prema etici diskursa dolazi do valjanosti moralnih načela?</p> <p>A. dogovorom B. autoritetom C. stručnim znanjem D. političkom odlukom</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>6. Koje su prema Platonovu učenju četiri kardinalne vrline?</p> <p>A. hrabrost, istinoljubivost, čestitost, mudrost B. umjerenost, hrabrost, mudrost, pravednost C. poniznost, skromnost, umjerenost, darežljivost D. velikodušnost, pravednost, razboritost, mudrost</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>7. Kako se naziva etičko učenje Arthura Schopenhauera?</p> <p>A. etika odgovornosti B. etika budućnosti C. etika dužnosti D. etika sućuti</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>8. Pročitajte sljedeći tekst.</p> <p><i>Svako umno biće ima sposobnost da djeluje prema predodžbi zakona, tj. prema principima ili volji. Kako se za dedukciju djelovanja iz zakona zahtijeva um, to volja nije ništa drugo nego praktični um. [...] Volja je sposobnost da se bira samo ono što um, nezavisno od nagnuća, spoznaje kao praktički nužno, tj. dobro.</i></p> <p>Koji je filozof shvaćao volju na način opisan u tekstu?</p> <p>A. Arthur Schopenhauer B. Friedrich Nietzsche C. Immanuel Kant D. Jeremy Bentham</p>	
<p>ETI IK-1 D-S048</p>	 <p>01</p>

Etika

<p>9. Koji je antički junak ubojstvom Minotaura i uspješnim prolaskom kroz labirint spasio Atenjane od danka žrtvovanja mladeži?</p> <p>A. Edip B. Heraklo C. Perzej D. Tezej</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>10. Koja religija temelji svoje učenje na svetim tekstovima <i>Veda</i>?</p> <p>A. budizam B. hinduizam C. kršćanstvo D. islam</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>11. Kako se naziva biotehnološki postupak stvaranja oblika života nespolnim putem?</p> <p>A. kloniranje B. transplantacija C. eutanazija D. kiborgizacija</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>12. Pozorno pročitajte rečenicu.</p> <p><i>U projektu izgradnje nove tvornice nije potrebno izraditi studiju o njezinu utjecaju na okolni biljni i životinjski svijet.</i></p> <p>Koje od navedenih stajališta podrazumijeva navedeni iskaz?</p> <p>A. biocentrizam B. antropocentrizam C. patocentrizam D. ekološki holizam</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>ETI IK-1 D-S048</p>	 <p>01</p>

Etika

<p>13. Kako se naziva normativni akt političkoga autoriteta koji temeljne odnose među državljanima regulira na načelima jednakosti, općosti i općenitosti te predviđenim prisilnim sankcijama?</p> <p>A. zapovijed B. deklaracija C. preporuka D. zakon</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>14. Tko je nositelj suvereniteta u demokratskim političkim poredcima?</p> <p>A. predsjednik B. narod C. premijer D. parlament</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>15. Što je temelj legitimacije vlasti u demokratskim političkim poredcima?</p> <p>A. tradicija B. pristanak C. kultura D. znanost</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
ETI IK-1 D-S048	 01

Etika

II. Zadaci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

16. Pozorno pročitajte tekst.

Iz spoznaje o dobru proizlazi dobro djelovanje. Čovjek ne može činiti loše ako je intelektom dokučio što je dobro.

Kako se naziva vrsta etike koja na ovaj način utemeljuje dobro djelovanje?

_____

0

1

bod

17. Pozorno pročitajte tekst.

Marko je dobio posao u poduzeću. Kada mu je šef poduzeća to objavio, Marko je pucao od sreće, no ubrzo se sledio. Poželio je, u skladu s dobrim običajima, novomu šefu dati ruku, no u trenutku u kojemu je primljen na posao još je uvijek na snazi bila preporuka da se ljudi što je moguće manje dodiruju kako bi se prenošenje jednog tipa virusa svelo na najmanju moguću mjeru. Razapet između preporuke i dobrog običaja, Marko je ipak šefu pružio ruku na što ga je ovaj s čuđenjem pogledao i lagano se od njega odmaknuo.

Kako se u etici naziva stanje u kojemu Marko razmišlja treba li pružiti šefu ruku ili ne?

_____

0

1

bod

Etika

<p>18. Kako se naziva jedno od temeljnih moralnih pravila prema kojemu se prema drugima trebamo ponašati onako kako bismo željeli da se oni ponašaju prema nama?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>19. Koji je antički filozof razlikovao čudoredne (etičke) i umne (dianoetičke) kreposti?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>20. Koji je junak i kršćanski svetac prema legendi nadahnut vjerom pokazao iznimnu hrabrost pobijedivši zlo utjelovljeno u velikome zmaju?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>21. Kako se naziva ideja i koncept napretka čovječanstva kojim se zbog brige za buduće naraštaje nastoji izbjeći nazadovanje s jedne strane i neograničeni rast s druge strane?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>22. Kako se nazivaju moralna određenja koja pripadaju svim ljudima i štite njihovu slobodu i dostojanstvo pred samovoljom i nasiljem drugih ljudi ili države?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>ETI IK-1 D-S048</p>	<p> 02</p>

Etika

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovor upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

23. Pozorno pročitajte rečenicu.

Pravedan je samo onaj čin čiji je učinak veća korist sviju.

Objasnite po čemu se poimanje pravednosti opisano u rečenici razlikuje od poimanja pravednosti u Kantovoj deontološkoj etici.

0

1

bod

ETI IK-1 D-S048

02

Etika

24. Objasnite što je mit.

0

1

bod

25. Navedite jedan moralni razlog za opravdanje i jedan moralni razlog protiv opravdanja terapijskoga kloniranja.

0

1

bod

ETI IK-1 D-S048

02

Etika

Prazna stranica

ETI IK-1 D-S048

99

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

ETI

ETIKA

Ispitna knjižica 2

ETI IK-2 D-S048

ETI.48.HR.R.K2.12

45236

12

Etika

Prazna stranica

ETI IK-2 D-S048

99

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **120** minuta bez stanke.

U ovome dijelu ispita napišite esej slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje eseja.

Esej treba imati od **500** do **600** riječi.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esej obvezatno napišite na list za čistopis.

Pišite čitko. Esej će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Upotrebjavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 4 prazne.

Etika

Esej

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedeni tekst. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Tema eseja: **Zbog čega je neko djelovanje ispravno, a drugo pogrešno?**

Pretpostavite da radite u knjižnici, bilježite koje su knjige posuđene, i da vas prijatelj pita da ga, bez bilježenja, pustite da odnese primjerak rijetke knjige koju želi imati za sebe.

Razni su razlozi zbog kojih biste mogli oklijevati da prihvatite njegov prijedlog. Možda bi vas bilo strah da će ga uhvatiti i da ćete zbog toga imati neprilika. Možda biste htjeli da knjiga ostane u knjižnici tako da se i vi možete njome koristiti.

Ali možda biste mislili i da je to što on predlaže krivo – da on to ne smije učiniti i da mu vi ne smijete pomoći. Ako to mislite, što to znači i zbog čega je, ako je uopće, istina?

Reći da je nešto krivo ne znači samo da je protiv pravila. Mogu postajati loša pravila koja zabranjuju ono što nije krivo – kao zakon da se vlada ne smije kritizirati. Pravila mogu biti loša i zato što nalažu da se čini nešto što jest krivo – kao zakon koji nalaže rasnu segregaciju u hotelima i restoranima.

Ideje pravog i krivog različite su od ideja onoga što jest i onoga što nije u skladu s pravilima. Kad ne bi bile, ne bi ih se moglo koristiti u vrednovanju pravila i postupaka.

Kad biste mislili da je krivo pomoći prijatelju da ukrade knjigu, tad biste osjećali nekakvu nelagodu prema takvom postupku: na neki način ne biste mu htjeli pomoći da to učini, čak ako i ne volite odbiti pomoć prijatelju. Odakle dolazi želja da to ne učinite; što je motiv, što je razlog? (...)

Thomas Nagel, *Što sve to znači?*

ETI IK-2 D-S048

01

Etika

Esej

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „društvena pravila”, „osobna privrženost” („prijateljstvo”), „moralna dvojba”, „moralno ispravno” i „univerzalnost moralnih dužnosti”.

1. Objasnite prema tekstu na koje načine društvena pravila mogu utjecati na postupanje pojedinca.
2. Objasnite prema tekstu zašto je prijateljev zahtjev moralno dvojben.
3. Objasnite sukob dužnosti između prijateljske privrženosti i moralnoga univerzalizma.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. društvenih pravila koja nisu moralno ispravna
2. konflikta savjesti u kojemu se suprotstavljaju vrednote osobnih privrženosti i jednakoga poštovanja prema drugim ljudima.

ETI IK-2 D-S048

01

Etika

Prazna stranica

ETI IK-2 D-S048

99

Etika

Prazna stranica

ETI IK-2 D-S048

99

Etika

Prazna stranica

ETI IK-2 D-S048

99

RJEŠENJA ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ **ETIKE**
U ŠKOLSKOJ GODINI 2020./2021. (ljetni rok)

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
1.	A
2.	D
3.	C
4.	B
5.	A
6.	B
7.	D
8.	C
9.	D
10.	B
11.	A
12.	B
13.	D
14.	B
15.	B
16.	intelektualistička etika, etički intelektualizam
17.	moralna dvojba, moralna dilema, moralni konflikt
18.	zlatno pravilo
19.	Aristotel
20.	sveti Juraj
21.	održivi razvoj
22.	ljudska prava
23.	MOGUĆI ODGOVOR: Poimanje pravednosti u tekstu nije deontološko jer deontološke etike ne rasuđuju o dobru prema posljedicama čina, već na unaprijed utvrđenim dužnostima, odnosno načinima djelovanja neovisno o njegovim posljedicama. U deontološkim etikama ne unosi se u rasuđivanje mogući učinak nekoga djelovanja već se o njemu rasuđuje iz načela neovisnih o situaciji iz kojih proizlaze dužnosti koje su kriteriji za dobro djelovanje.
24.	Mit je priča o postanku bogova, svijeta i ljudi te o njihovu često nadnaravnom djelovanju. Mit se prenosi usmenom predajom, a sadrži temeljna duhovna iskustva neke zajednice.
25.	Terapijsko kloniranje moralno je opravdano jer može pomoći ljudima čiji su pojedini organi nepovratno uništeni. Terapijsko kloniranje nije

---

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
	opravdano jer manipulira embrionalnim stanicama i time dovodi embrij u položaj pukog sredstva koje se naposljetku uništava.

ISPIT DRŽAVNE MATURE

ETIKA

1 2 3 4 5 7 8 9 0
Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALJEPITI!

E
T
I
1

List za odgovore

D-S048

1.	A	☒	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☒
3.	A	☐	B	☐	C	☒	D	☐
4.	A	☐	B	☒	C	☐	D	☐
5.	A	☒	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☒	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☒
8.	A	☐	B	☐	C	☒	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☒
10.	A	☐	B	☒	C	☐	D	☐
11.	A	☒	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☒	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☒
14.	A	☐	B	☒	C	☐	D	☐
15.	A	☐	B	☒	C	☐	D	☐

Zadatke 16. – 25. riješite u ispitnoj knjižici.

16.	Popunjavanje ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐
17.	Popunjavanje ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐
18.	Popunjavanje ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐
19.	Popunjavanje ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐
20.	Popunjavanje ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐
21.	Popunjavanje ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐
22.	Popunjavanje ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐
23.	Popunjavanje ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐
24.	Popunjavanje ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐
25.	Popunjavanje ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐

17.6.2021.

Šifra ocjenjivača: _____

ETI.48.HR.R.L1.01

45235

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

ETI 1